

VI

I GRANKULLA

Grankulla svenska kulturförening rf
Årgång 52 • Nr 1 Hösten 2021

Ut ur pandemigrottan
Resor till oanade platser
Möten och minnen

GRANKULLA
SVENSKA
KULTURFÖRENING

INNEHÅLL

Flaggan i topp för nya kulturvindar	3
Kulttuurilippu salkoon	3
Minnen och förändring	5
När jag var liten ville jag bli trollkarl	6
Uteliäs taikuri	7
Grankullabo av en slump	8
Kauniaislainen sattumalta	10
Vi kan sova gott om natten	13
Rauhassa voi nukkua	14
Konst med motorsåg	15
Där vi en gång gått - och går	16
Granikryset	18
Var håller ni hus?	19
Biblioteken har ett demokratiskt uppdrag	20
Musiker i två generationer	22
Minnen på pränt	24
Olöst mordgåta blev debutbok	26

GRANKULLA SVENSKA KULTURFÖRENING RF

Stiftelseurkunden skrevs hösten 1989 och föreningen registrerades följande år 1990. En av förgrundsgestalterna och en stark pådrivare var Christoffer Grönholm, som valdes till föreningens första ordförande och ansvarig utgivare av Vi i Grankulla. Den posten innehade han i tio år.

Han efterträddes av Christoffer Sundman, som avsåde sig hedersuppdraget efter två år och efterföljdes av Tom Sandström åren 2003-2011. Patrik Limnell är ordförande för föreningen sedan 2012.

Föreningen har i dag cirka 170 medlemmar.

Tidningen Vi i Grankulla är partipolitiskt obunden och den är en viktig del av föreningens verksamhet.

Tidningen utkommer en gång om året.

GRANKULLA SVENSKA KULTURFÖRENING RY

Perustamiskirja allekirjoitettiin syksyllä 1989 ja yhdistys rekisteröitiin seuraavana vuonna 1990. Yksi etualan tekijänä ja vahvana vauhdittajana oli Christoffer Grönholm, hänet valittiin yhdistyksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi ja Vi i Grankulla-lehden vastaavaksi julkaisijaksi. Tätä tehtävää hän hoiti kymmenen vuotta.

Christoffer Sundman seurasi häntä. Hän sanoutui irti kunniatehtävästä parin vuoden jälkeen. Tom Sandström jatkoi puheenjohtajana vuosina 2003-2011. Patrik Limnell on ollut yhdistyksen puheenjohtajana vuodesta 2012 alkaen ja hän jatkaa edelleen tässä tehtävässä.

Yhdistyksellä on noin 170 jäsentä.

Vi i Grankulla-lehti on puoluepoliittisesti sitoutumaton ja se on tärkeä osa yhdistyksen toimintaa.

Lehti ilmestyy kerran vuodessa.

Vi i Grankulla

UTGIVARE Grankulla svenska kulturförening rf

UPPLAGA 4200 ex

CHEFREDAKTÖR Martina Harms-Aalto / Adekvat / martina.harms@adekvat.fi

ANNONSER Jennifer Hägen / Kustmedia Ab

GRAFISK FORMGIVNING OCH OMBRYTNING Maria Lillås / Kustmedia Ab

PÅRMBILD Henrik Bremer

TRYCKERI KTMP, Singsby, 2021

ADRESSKÄLLA Befolkningsdatasystemet/ Befolkningsregistercentralen.

Personuppgifter har inte lämnats till avsändaren av denna tidning.

LEDARE – PÄÄKIRJOITUS

Flaggan i topp för nya kulturvindar!

VI LEVER I spännande tider: Det är länge sedan en liten mikroorganism har ställt till med omorganisering av livet och samhället som coronaviruspandemin. Det verkar nu som om vi småningom kan börja återgå till det vanliga livet igen. Efter att över 70 procent av de över 12-åriga invånarna har fått både första och andra vaccinationssprutan kan statsrådet börja lätta på coronarestriktionerna. Det känns bra. Nu kör vi vidare med kulturellt program med flaggan i topp!

Jag besökte nyligen en mindre tillställning med deltagare i olika åldrar. Programpunkten var en solosång- och gitarrspelande duo, som spelade evergreens bra, kanske inte perfekt, men stämningen var god. Den omedelbara reaktionen från publiken var ”oj, så

roligt att få höra levande musik tillsammans!”. Den känslan har vi väntat på i mer än ett och ett halvt år nu, och snart är det möjligt.

Grankulla svenska kulturförening vill nu bjuda på någonting för alla åldrar: vi ordnar Svenska dagen-fest den 6.11. 2021 i samarbete med Grankulla musikfest.

Det blir också stor traditionell julkonsert 23.11. 2021 med inspirerande Thomas Enroth med sin ensemble och så ska vi ordna en stor barnfest nästa vår.

Då kommer föreningen även att delta i Granidagen 2022, som äntligen blir av efter två års paus. Det blir kulturens mångfald och jag ser fram emot att träffas i dessa goda stjärnors tecken!

*Pati Linnell
Ordförande / Puheenjohtaja
Grankulla svenska kulturförening*

Kulttuurilippu salkoon!

ELÄMME JÄNNITTÄVIÄ AIKOJA: olemme olleet mikro-organismien vankeja ja koronaviruspandemia on johtanut elämän ja yhteiskunnan uudelleenjärjestämiseen ennennäkemättömällä tavalla. Kaikki viittaa nyt siihen, että voimme ruveta palaamaan normaalielämään. Suomen yli 12-vuotiaiden ensimmäisen ja toisen rokoteannoksen saaneiden määrä ylittää 70 prosenttia, joten valtioneuvosto pystyy vähitellen höllentämään koronajoitoksia. Tämä tuntuu hyvältä. Nyt päästään järjestämään kulttuurita-

pahtumia, lippu salkoon sen kunniaksi!

Osallistuin äsken pienimuotoiseen, eri-ikäisten tilaisuuteen. Ohjelmaan kuului laulu/kitaraduo, joka soitti ikivihreitä kappaleita hyvin, mutta ehkä ei aivan täydellisesti. Ilmapiiressä ei ollut vikaa, vaan kuuntelijat ilmaisivat: ”Mukavaa, että yhdessä saamme kuunnella elävää musiikkia!”. Tätä tunnetta olemme nyt yli puolentoista vuoden ajan odottaneet.

Kauniaisten kulttuuriyhdistys haluaa aloittaa tarjoamalla jokaiselle

jotakin: Svenska dagen 6.11. 2021 juhlietaan yhdessä Kauniaisten musiikkijuhlien kanssa.

Perinteinen suuri joulukonsertti pidetään 23.11. 2021 yhdessä Thomas Enrothin ja hänen suosittujen artistien kanssa ja ensi keväänä järjestetään suuri lastenjuhla. Silloin yhdistys osallistuu myös Granipäiviin 2022, jotka kahden vuoden tauon jälkeen järjestetään. Nyt on kulttuurin moninaisuuden aika ja odotan innolla tapaamistamme hyvien tähtien saatamana!

Fira Svenska dagen!

lördagen den 6 november 2021
kl. 18.00 i Nya Paviljongen

- **Mika Salminen, THL**
festtal
- **Granhultsskolans elever**
sång
- **Årets Grankullabo 2021**
hedersutnämning
- **Anni Elif**
sång, musik och improvisation
till Edith Södergrans poesi

Biljetter via Grankulla musikfest

Granhultsskolan åk 3

Foto: Frendrikina

Granhultsskolan åk 4-6

Välkommen!

Arrangör Grankulla svenska kulturförening i samarbete med Grankulla musikfest

PÅ REPERTOAREN

LILLKLOBB:

VIISI ATERIAA PÄIVÄSSÄ

eli mitä söimme ja missä
28.10.2021–26.3.2022

JULEN ENLIGT ELSA BESKOW

en interaktiv föreställning för de små
27.11–29.12.2021

FEM MÅL MAT

vad jag åt och vem jag åt det med
12.1–30.3.2022

PÅ TURNÉ:

VIT

en föreställning om att acceptera det
som är annorlunda
I samarbete med Teater Povre

Unga Teatern, Lillklobb, Klobbskogsvägen 9,
Esbo | 09 86208200 | ungateatern.fi

Minnen och förändring

MARTINA HARMS-AALTO FOTO BJÖRN FAGERHOLM

NÄR MAN SER på gamla bilder och jämför dem med nyligen tagna från samma eller nästan samma plats väcks många känslor. Någon kan tycka att det är förfärligt att vår omgivning förändrats så mycket - då glömmar man kanske att den förändringen också har varit en förutsättning för det moderna och fungerande samhälle vi lever i just nu. Få samhällen är statiska, i de flesta städer rivs hus, byggs det mer effektivt, behövs det bostäder för allt fler. Frågan man säkert behöver ställa sig är hur mycket och vad som behöver bevaras för att en plats inte ska förlora sin själ eller sin kärna? Och sen behöver beslutsfattarna ta ställning till vad själen får betinga.

NOSTALGI ÄR EN väsentlig del av tillbakablickandets charm - minns du trädgården där vi pallade äpplen, trappan där någon av oss fick sin första kyss, snövallarna i Houbetri-backen där vi lade oss för att vi

skrattade så mycket att vi inte orkade stå, kiosken vid tågstationen dit vi cyklade med veckopengen brännande i fickan, doften (som kanske var en lukt?) i trappan upp till biblioteket i Sestohuset?

UTAN VÅRA MINNEN är vi bara en del av oss själva och gamla bilder hjälper oss att hitta till skrymslen vi hunnit glömma. Samtidigt är lokalhistoria i en bygd i ständigt utveckling något oerhört viktigt, där vi en gång gick finns inte längre och då är det bra att veta hur det såg ut en gång. Bara om vi vet vad som fanns kan vi ta ställning till vad som behöver bevaras.

FÖR MIG HAR arbetet med den här tidningen hämtat mig tillbaka till den miljö som så länge var mitt hem och som jag kan på mina fem fingrar. Jag kan sakna närheten och igenkännandets trygghet men har också lärt mig att njuta av den anonymitet som en

större stad erbjuder. Allt som hänt och somt som försvunnit i staden som vi kallar "byn" kan jag inte förstå. Men jag vet att förändringen är det enda som är riktigt bestående. Med den tanken får du ta del av bildparen på sidorna 16 och 17. Lika underbart som det är att se gamla Paperi och en Stationsväg av sand, lika fantastiskt bra är det att de inte var eviga.

ÄN EN GÅNG ett stort tack till Clara Palmgren som skrev bildtexterna.

Clara i sin tur vill tacka alla som ger sig tid att datera fotografier, det är sån information som gör livet lättare för alla dem som ska behandla och arkivera bilder.

Tack också Anders Svartbäck och Christer Nikander för de färska fotografierna och ett särskilt tack för bilder, både för pärm och av miljöer till Henrik Bremer som det var en sann glädje att få samarbeta med! ●

När jag var liten ville jag bli trollkarl

Det enda man behöver är ett öppet sinne enligt Jan Söderblom, konstnärlig ledare för Grankulla musikfest.

– Och kanske en liten gnutta mod. Musiken, som all konst, tar oss till platser dit ingen farkost någonsin kommer att nå.

TEXT OCH FOTO MARTINA HARMS-AALTO

OM DET BÖRJAR kännas som att det är dags att komma ut ur pandemigrottan och du är en vän av levande musik av många olika slag. Om du känner att du har väntat på att livet äntligen ska gå vidare så bjuder Grankulla musikfest en fantastisk chans att hitta sätt att förstärka de känslorna, utbrister konstnärlige ledaren Jan Söderblom när jag frågar honom varför man ska delta i årets festival.

– Det är ett exceptionellt brett program vi kan bjuda på i år, både i musik- och artistväg. Jag kan faktiskt inte föreställa mig många grankullabor som inte skulle hitta någonting som kunde vara eggande eller intressant i vårt utbud, fastslår han.

Musikfesten

har ända sedan starten 2010 bjudit på en hybrid av musik och föreläsningar.

– Det har också varit ett viktigt sätt att profilera festivalen som skiljer den från andra festivaler i samma storleksklass, säger Söderblom.

– Vi erbjuder näring och innehåll både för intellektet och själen.

BJUDER PÅ BÄSTA TÄNKBARA

Så hur svårt är det att locka grankullaborna till konstmusikscenen?

Jan Söderblom vet att stråkkvartetter, som är festivalens ryggrad, kan uppfattas som ”expertmaterial” - och när man samtidigt understryker att man också vill stimulera till samhällsdiskussion så är risken att få en elitistisk stämpel stor.

– Men det är helt fel, utbrister han. Vi vill ju vara inklusiva! Bjud på det bästa tänkbara för alla och envar, säger han med eftertryck.

– Att ordna kulturevenemang innebär många oanade utmaningar. En konsertupplevelse rör sig på så många plan. Socialt är det ju triv-

samt och ganska avslappnat om man så vill. Men under ytan händer det mycket – växelverkan mellan publiken och musikerna är osynlig men intensiv. Vi som spelar vet ju aldrig exakt hur åhöraren upplever det vi bjuder på. Publiken är utsatt för en oberäknelig ström av impulser, som igen leder till känslor som ingen kan styra. Det är här det kan bli magiskt - eller till och med lite farligt, säger han med en snabb ögonglimt.

GANDALF MED ELLER UTAN PINNE

– Det blir nog emellanåt lite tungt att vara så här nyfiken – och professionellt mångsidig, säger han lite uppgivet.

Han är konsertmästare i Helsingfors stadsorkester, leder i medeltal tre egna festivaler per år och driver olika projekt och husbyggen på hemorten Fiskars.

– Och sen är jag ju också dirigent, med och utan pinne, med och utan violin. Mest kanske jag i alla fall är en nyfiken musikalisk varelse.

– Att vara konstnärlig ledare är nånting av det roligaste som finns, att få planera evenemang och bjuda på upplevelser. Att skapa små unika världar. Locka publiken på resor till oanade platser. Uppmuntra folk att tappa bort sig för att hitta fram. Och konsten kan ju ta oss till platser dit ingen farkost nånsin kommer att nå.

– Jag ville bli trollkarl när jag var liten. När det känns som jag har lyckats i min roll som konstnärlig ledare kommer jag ganska nära. Man får vara lite Gandalf, säger han så där lite anspråkslöst.

GOTT SAMARBETE

Jan Söderblom är mån om två poängar i den här intervjun. Han säger att han

vet att Grankulla musikfest klarat sig bättre än väldigt många andra festivaler genom pandemin delvis tack vare det fina teamet bakom festivalen.

– Det har varit lättare för oss att vara smidiga för att vi är en relativt liten festival. Men vi har också jobbat hårt för att kunna upprätthålla parallella planer A, B och C. Det går inte utan gott samarbete. Och det är poäng nummer två: personalen, Ninni Sulva-Vakkilainen som är verksamhetsledare och Anna Saarelainen som är producent ska ha stor eloge för sitt arbete. Och detsamma gäller styrelsen, säger han.

I år håller Grankulla svenska kulturförening sin Svenska dagen-fest inom ramen för musikfesten.

– Det är jättebra, säger Söderblom. Vi gläder oss åt att kunna bredda publikbasen genom det här samarbetet. ●

Uteliass taikuri

JOS ALKAA TUNTUA siltä, että olisi aika tulla pandemialuolasta ulos ja olet monen erityyppisen elävän musiikin ystävä. Jos olet odottanut, että elämä vihdoinkin jatkuisi, niin Kauniaisten musiikkijuhlat tarjoavat erinomaisen mahdollisuuden löytää keinoja näiden tunteiden vahvistamiselle, taiteellinen johtaja Jan Söderblom sanoo, kun kysyn häneltä miksi tämän vuoden musiikkijuhliin kannattaisi osallistua.

– Tänä vuonna tarjoamme poikkeuksellisen laajan ohjelmiston, niin musiikin kuin artistien suhteen. Itse asiassa en voi kuvitella montakaan kauniaislaista, jotka eivät löytäisi mitään inspiroivaa tai kiinnostavaa tarjonnastamme.

Hän toimii Helsingin kaupunginorkesterin konserttimestarina, ja johtaa keskimäärin kolme omaa musiikkijuhlaa vuodessa. Tämän lisäksi hän on aktiivinen projektinvetäjä kotikunnassaan Fiskarsissa.

– Olen myös kapellimestari, puikolla ja ilman, viululla ja ilman. Eniten olen ehkä kuitenkin uteliass musikaalinen olento.

– Taiteellisena johtajana oleminen on kyllä yksi hausimmista asioista, saan suunnitella tapahtumia ja tarjota elämyksiä. Luoda pieniä ainutlaatuisia maailmoja. Houkutellessa yleisön matkustamaan odottamattomiin paikkoihin. Rohkaista ihmisiä eksymään löytääkseen perille. Ja taidehan voi viedä meidät paikkoihin, joita muuten ei tavoita. ●

**Kauniaisten
musiikkijuhlat
Grankulla
musikfest**

29.10. – 7.11.2021
Paluu tulevaisuuteen
Tillbaka till framtiden

6.11. | Edith | Lördag | Lauantai kl. | klo 18 & 21
Nya Paviljongen | Uusi Paviljonki

Svenska dagen med Edith kl. | klo 18
Anni Elif, Granhultsskolans kör, festtal av Mika Salminen, Institutet för hälsa och välfärd THL

Edith kl. | klo 21
Edith – Anni Elif & ensemble

Kauniaisten musiikkijuhlat
Grankulla musikfest

lippu.fi

Biljetter från | Liput alk. | 38 / 19€

ÅRETS GRANKULLABO 2021

- Grankullabor blev vi av en slump, säger arkiater Risto Pelkonen. Kanske lockades vi av visionen om en trädgårdsstad och helt säkert påverkade de goda kommunikationerna, minns han.
- Vi hyrde först det radhus som vi sedermera kunde köpa och vi har bott här sedan 1967.

TEXT MARTINA HARMS-AALTO FOTO MAGNUS WIKSTRÖM

LIVET I GRANKULLA är angenämt enligt Risto Pelkonen. – Miljön är fortfarande fin och har bibehållit det väsentliga av villastadsprägel. Människorna i staden är mestadels vänliga, kommunikationerna är goda och allt fungerar väl, här är god ordning och här finns allt man behöver – utom en järnaffär.

Risto Pelkonen tycker också, i motsats till lite konservativare grankullabor, att det nya centrum är modernt på ett bra sätt och "ganska lyckat" som han säger.

HEDERSLÄKARE OCH FÖRSVARARE

Arkiater är en heders titel och landet har en arkiater åt gången, "hedersläkare" eller "läkaräldste" skulle kanske vara en bra beskrivning av titeln. Risto Pelkonen säger att han blev mycket hedrad men också överraskad när han valdes, hans föregångare var Arvo Ylppö och Nils Oker-Blom.

– Jag hade hållits inom sjukhusets fyra väggar i hela mitt yrkesliv. Som läkare, forskare och lärare – men var inte helt beredd på all den offentlighet som uppdraget förde med sig, säger han.

Mycket av uppdraget handlar om att hålla sig uppdaterad på den aktuella diskussionen och den senaste forskningen för att vid behov kunna ta ställning som en förständig medborgare och sakkunnig inom medicin. Det kräver att man är insatt och påläst och att man ställer upp som

representant för läkarkåren varhelst man behövs.

– Arbetsdrygt, säger arkiatern, och inte vet jag om jag varit särskilt bra, men jag gör så gott jag kan! Jag försöker tänka på allt ur patientens och läkarens synvinkel samt vara uppmärksam på den allmänna samhällsdebatten.

Pelkonen har tagit initiativet till återinförandet av läkareden för nyblivna läkare:

– Det är mycket viktigt att detta görs som en högtidlig ceremoni, på så sätt kommer de nya läkarna att verkligen reflektera över edens innehåll och betydelse, säger Pelkonen med eftertryck.

DE VÄLBÄRGADES ANSVAR

Levnadsmiljöns påverkan på oss är mycket stor, säger han. Och det vet vi för att det finns forskning på området. Hur vi lever och var vi bor påverkar oss mer än vi tror.

Och de som kritiserar Grankulla för att vara ett ghetto för välbärgade, vad säger arkiatern till dem?

– De har väl nog i princip lite rätt, säger han fundersamt.

Har de välbärgade ett större ansvar för sina medmänniskor frågar jag och Pelkonen svarar blixtnabbt.

– Varje människa har ansvar efter sin förmåga. Och grankullaborna har mycket förmåga.

Han har också en iakttagelse.

– När jag går i gudstjänsten på söndag och man där kungör vilka församlingsmedlemmar som lämnat

jordelivet så är de påfallande gamla, påpekar han. Det illustrerar väl om något tanken om levnadsmiljöns påverkan på hälsan?

KUNNA HÖRA MUSIK OCH UTSÄTTAS FÖR KONST

Risto Peltonen är medlem i delegationen för Grankulla musikfest, den klassiska musiken har varit viktig för honom och är det alltjämt.

– Men det är också ett sorgligt kapitel för mig, säger han och lyfter i en mjuk gest händerna mot sina öron.

– Jag har aldrig spelat själv men varit en mycket aktiv åhörare. Nu har min nedsatta hörsel begränsat vilken musik jag kan njuta av. Min hörselapparat gör att jag gott kan lyssna till kompakt kammarmusik och soloinstrument men med vokalmusik är det sämre. Att utsättas för, ta del av konst är viktigt för ett bra liv, slår han fast.

– På mitt initiativ ordnar det finskspråkiga läkarsällskapet Duodecim ett årligt seminarium i samband med operafestspelen i Nyslott "Terveyttä taiteesta". Efter en pandemipaus ser arkiatern fram emot att delta igen i sommar.

– All konst hjälper oss till större självförståelse, till att känna sig själv bättre, säger han.

"NITTIO ÅR ÄR GANSKA MYCKET"

Vad är hemligheten med att uppnå en hög ålder frågar jag nittioåringen och han svarar eftertänksamt.

– Det vet jag inte.

Efter en lång paus säger han att hans mamma hörde till släkten Meurman som är känd för långa liv.

– Och förstås har jag sportat, åkt skidor, cyklat och sånt. Men 90 år är ganska mycket, säger han lakoniskt.

– Jag mår ganska bra men lider av att inte vara smidig längre. Och jag är mycket tacksam för att jag fått leva så länge för när jag blivit äldre ser och förstår jag saker och människor på ett annat sätt än när jag var yngre. När man är ung är man lätt otålig. Det försvinner sen. ●

Grankullabo av en slump

VUODEN KAUNIAISLAINEN 2021

Kauniaislainen sattumalta

TEKSTI MARTINA HARMS-AALTO KUVA MAGNUS WIKSTRÖM

– Meistä tuli kauniaislaisia sattumalta, sanoo arkkiaatri Risto Pelkonen. Ehkä meidät houkutti visio puutarha-kaupungista ja varmasti myös hyvät liikenneyhteydetkin vaikuttivat, hän muistelee.

– Asuimme ensin vuokralla rivitalossa, jonka myöhemmin ostimme ja täällä olemme asuneet vuodesta 1967.

ELÄMÄ KAUNIAISISSA ON miellyttävää, ympäristö on yhä hieno ja on säilyttänyt olennaisen huvilakaupunkimaisuutensa, kaupungin ihmiset ovat enimmäkseen ystävällisiä, yhteydet ovat hyvät ja kaikki toimii hienosti, täällä on hyvä järjestys ja kaikkea paitsi rautakauppa.

Toisin kuin hieman konservatiivisemmat kauniaislaiset, uusi keskusta on Pelkosen mielestä hyvällä tavalla moderni ja ”aika onnistunut”.

KUNNIALÄÄKÄRI JA PUOLUSTAJA

Arkkiaatri on arvonimi ja maassa on vain yksi arkkiaatri kerrallaan, ”kunnialääkäri” voisi myös kuvata titteliä. Risto Pelkonen sanoo, että valinta oli suuri kunnia, mutta myös yllätys, hänen edeltäjänsä olivat Arvo Ylppö ja Nils Oker-Blom.

– Olin ollut sairaalan neljän seinän sisällä koko työelämäni, lääkärinä, tutkijana ja opettajana, enkä ollut aivan valmistautunut kaikkeen julkisuu-

teen, jonka tehtävä toi mukanaan, hän sanoo. Suuri osa tehtävää on pysyä ajan tasalla tämänhetkisen keskustelun ja viimeisimmän tutkimuksen kanssa ja tarvittaessa ottaa kantaa asioihin järkevänä kansalaisena ja lääketieteen asiantuntijana.

Tämä edellyttää, että on perehtynyt ja lukenut paljon, ja että on valmis edustamaan lääkärikuntaa aina tarvittaessa.

– Työlästä, sanoo arkkiaatri, enkä minä tiedä olenko ollut erityisen hyvä

K Supermarket

GRANI

Tavallista parempi ruokakauppa • En bättre matbutik

Kauniaistentie/Grankullavägen 7, 02700 KAUNIAINEN/GRANKULLA,
puh./tel. 09 2310 3600, jesper.lindqvist@k-supermarket.fi
Palvelemme MA-LA 7-22 ja SU 9-21/vi betjäna MÅN.-LÖR. 7-22 och SÖN. 9-21.

UR LÄKARENEN:

Jag försäkrar på heder och samvete att jag i min läkargärning ska sträva efter att tjäna mina medmänniskor med humanitet och vördnad för livet som rättesnöre. Mitt mål ska vara att vårda och främja hälsa, att förebygga sjukdom samt att bota sjuka och lindra deras plågor.

LÄÄKÄRIN VALASTA:

Vakuutan kunniani ja omantuntoni kautta pyrkiväni lääkärintoimessani palvelemaan lähimmäisiäni ihmisyyttä ja elämää kunnioittaen. Päämääränäni on terveyden ylläpitäminen ja edistäminen, sairauksien ehkäiseminen sekä sairaiden parantaminen ja heidän kärsimystensä lievittäminen.

siinä, mutta teen parhaani! Yritän ajatella kaikkea potilaan ja lääkärin näkökulmasta ja olla tarkkaavainen tämänhetkisestä keskustelusta yhteiskunnassa.

Pelkonen teki aloitteen lääkärivalan vannomisesta vastavalmistuneille lääkäreille sen oltua vuosia unohtuksissa:

– On erittäin tärkeää, että tämä tehdään juhlallisena seremoniana, niin että uudet lääkärit todella pohtivat valan sisältöä ja tarkoitusta, Pelkonen korostaa.

VARAKKAIDEN VASTUU

Asuinympäristön vaikutus ihmiseen on erittäin suuri, hän sanoo, sen tiedämme koska siitä löytyy paljon tutkimuksia. Se, miten ja missä elämme, vaikuttaa meihin enemmän kuin ajattelemmekaan.

Entä mitä arkkiaatri haluaisi sanoa heille, jotka nimittelevät Grania hyväntuloisten getoksi?

– Hehän ovat kyllä periaatteessa vähän oikeassa, hän sanoo mieteliäästi.

Kysyn, kantavatko hyväntuloiset enemmän vastuuta kanssaihmisistä ja Pelkonen vastaa salamanopeasti:

– Jokainen ihminen kantaa vastuuta

oman kykynsä mukaan. Ja kauniaislaisilla on paljon kykyä.

Hänellä on myös havainto:

– Kun käyn kirkossa sunnuntaisin ja siellä ilmoitetaan tämän maallisen elämän jättäneiden seurakuntalaisten nimet, he ovat hämmästyttävän vanhoja, hän huomauttaa. Sehän, jos jokin, havainnollistaa elinympäristömme vaikutuksen.

MUSIIKIN KUULEMINEN JA KULTTUURIIN ALTISTUMINEN

Risto Pelkonen on myös Kauniaisten musiikkijuhlien neuvottelukunnan jäsen, klassinen musiikki on ollut hänelle tärkeä, ja on sitä edelleen:

– Mutta se on minulle myös surullinen luku, hän sanoo ja nostaa pehmeällä eleellä kätet korvilleen.

– En itse ole koskaan soittanut, mutta olen ollut aktiivinen kuulija. Nykyään kuulovammani rajoittaa millaisesta musiikista voin nauttia. Kuulolaitteen avulla voin hyvin kuunnella tiheää kamarimusiikkia ja soolosoitintia, mutta laulumusiikin kuunteleminen on hankalampaa. Taiteelle altistuminen on hyvässä elämässä tärkeää, hän toteaa.

– Aloitteestani suomenkielinen lää-

käriseura Duodecim järjestää vuosittain Savonlinnan oopperajuhlien yhteydessä seminaarin ”Terveyttä taiteesta”.

Pandemiatauon jälkeen arkkiaatri odottaa innolla osallistumista ensi kesänä.

– Kaikenlainen taide auttaa meitä kasvattamaan itsetietoisuutta, ymmärtämään itseämme paremmin, hän sanoo.

”YHDEKSÄNKYMMENTÄ VUOTTA ON AIKA PALJON”

Mikä on korkean iän salaisuus, kysyn yhdeksänkymmentävuotiaalta ja hän vastaa harkitusti:

– En tiedä. Pitkän tauon jälkeen hän toteaa, että hänen äitinsä kuului pitkäikäisen Meurmanien sukuun.

– Ja olen tietenkin urheilullis - hiihtänyt, pyöräillyt ja sellaista. Mutta 90 vuotta on kyllä melko paljon, hän sanoo lakonisesti.

– Voin aika hyvin, mutta kärsin siitä, etten ole notkea enää. Olen erittäin kiitollinen, että olen saanut elää näin pitkään, koska vanhemmiten ymmärrän asioita ja ihmisiä eri tavalla kuin nuorena. Nuorena on helposti kärsimätön. Se katoaa ajan myötä. ●

KAUNIAISTEN APTEEKKI
GRANKULLA APOTEK

**Nu hittar du Grankulla Apotek
i köpcentret Grani**

Ett äkta närapotek

Välkommen!

ÖPPETTIDER

Måndag - Fredag 9-20

Lördag 9-17 • Söndag 12-16

Grankullavägen 7 • Tfn (09) 505 1331

LOCUS

1000-tals
nöjda kunder
kan inte ha
fel!

**STOR EFTERFRÅGAN
PÅ HYRESLÄGENHETER**

Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.

Visste du att vi också tar
emot försäljningsuppdrag.
Försäljningen sköter vi alltid
finkänsligt och smidigt.

Förmedling med omtanke sedan 1993

Oy N&N Locus Ab Aff [A]
Smedsgatan 13, 00150 Helsingfors

tel. (09) 17 17 44
www.locus.fi

Årets Grankullabo

2021	Arkiater Risto Pelkonen
2020	-
2019	Skådespelare Nina Hukkinen
2018	Pensionär Alf Skogster
2017	Idrottsplanerare Helena Pirvola-Nykänen
2016	Företagarna Jorma Österholm och Tette Finnberg
2015	Stadsdirektör Torsten Widén
2014	Musiklärare Inge-Britt Sandström
2013	Musikerna Pasi Hiihtola och Peik Stenberg (Sås och Kopp)
2011-12	Konstnärerna Irmeli och Yrjö Kukkapuro
2010	Diakonissan Arla Nykvist
2009	Brandchef Silvio Hjelt
2008	Rektor Irma Rauhala
2007	Lektor Ruth (Pippi) Collander
2006	Professor Paavo Castrén
2005	Kultursekreterare Clara Palmgren

VALLMOGÅRD

Ordna en oförglömlig fest för släkt och vänner med god mat och service i vacker, historisk Jugend-miljö i Grankulla!

Tel. 040-555 0568 • juhla@premiumcatering.fi
www.premiumcatering.fi

Ta en titt på
Vi i Grankullas
hemsida
granikultur.fi

Där finns bland annat
ett arkiv med gamla
tidningar och annan
information.

Grani
Kauniaistentie 7 /
Grankullavägen 7.

Ma-la/Mån.-lör.
7-22
Su/Sön.
9-22

Varuboden
Sale

Grani
Asematie 1 /
Stationsvägen 1.

Ma-la/Mån.-lör.
6.30-23.00
Su/Sön.
9.00-21.00

Vi kan sova gott om natten

CHRISTOFFER MASAR, STADSDIREKTÖR I GRANKULLA
FOTO MARKUS JAHNSSON

Jag har under de senaste åren skrivit en hel del om vårdreformen och det finns också nu ett gott skäl att fortsätta. Detta eftersom riksdagen den 23 juni i år godkänt vårdreformen. Efter flera regeringsperioder och flera olika varianter av reformen går regeringen Marins reform i mål.

GRANKULLAS SOCIAL- OCH hälsovårdstjänster kommer efter 1.1. 2023 att anordnas av Västra Nylands välfärdsområde. Godkännandet av reformen har satt i gång ett hektiskt arbete med att också i praktiken verkställa reformen ute på fältet. För Grankullas del betyder det att speciellt vår social- och hälsovårdssektors specialister, men också bland annat förvaltnings-, ekonomi-, personalförvaltnings- och IKT-sakkunniga för fullt deltar i gemensam beredning av välfärdsområdet tillsammans med kolleger från Esbo, Kyrkslätt och övriga västra Nyland.

ETT SÅ KALLAT temporärt beredningsorgan ska bereda inledandet av verksamheten och förvaltningen inom Västra Nylands välfärdsområde tills välfärdsområdesfullmäktige har valts och den välfärdsområdesstyrelse som tillsatts av välfärdsområdesfullmäktige har inlett sin verksamhet. Grankulla har tyvärr inte en egentlig medlem i detta beredningsorgan, men

vår social- och hälsovårdsdirektör är suppleant och har rätt att delta i organets beredningsmöten. Förutom det temporära beredningsorganet sammanträder området stads- och kommundirektörer cirka en gång per månad. Även om vi inte har en direkt juridiskt beslutsfattande roll för välfärdsområdets del, så har vi nog en möjlighet att påverka beredningens riktning.

VÄLFÄRDSOMRÅDESVAL ORDNAS I januari 2022 och det nya välfärdsområdesfullmäktige inleder sitt arbete 1.3. 2022. Det temporära beredningsorganet är som namnet säger främst ett beredningsorgan. Välfärdsområdesfullmäktige kommer däremot att vara det organ som fattar alla stora beslut om bland annat servicestrukturen, servicenivån och på vilket sätt olika tjänster produceras. Jag rekommenderar starkt Grankullaborna att rösta på Grankullakandidater, så att vår röst också kommer att höras på regionnivå och den goda nivån

på service vi har för tillfället kan bevaras.

DET ÄR INTE mycket tid kvar till 1.1. 2023, då välfärdsområdet tar över skötseln av social- och hälsovårdstjänsterna och också räddningstjänsterna. Beredningstiden är stram och det kommer att vara en utmaning att under den kvarvarande tiden lyckas genomföra en massiv fusion och bygga upp en ny stor organisation med runt 1,5 miljarders årsbudget och med över 8 000 anställda. Jag vågar trots det förutspå att få saker ändras från ett invånarperspektiv i början av 2023. Det kan hända att det blir ändringar i kontaktuppgifter, men i huvudsak kommer samma bekanta människor att fortsättningsvis erbjuda samma tjänster, från den nuvarande hälsocentralen, Villa Breda och så vidare. På sikt blir det säkert mera ändringar, men det finns ingen orsak att mista nattsömmen på grund av dem. Grankulla har ett lämpligt befolkningsunderlag och till exempel vår hälsocentral är redan nu väldigt populär, bland annat bland Esbobor. Vi har med andra ord alla möjligheter att också på sikt kunna bevara vår hälsocentral, för att inte tala om högkvalitetstjänsterna vid Villa Breda.

Jag önskar er alla en god fortsättning på hösten! •

Rauhassa voi nukkua

CHRISTOFFER MASAR, KAUNIAISTEN KAUPUNGINJOHTAJA
KUVA MARKUS JAHNSSON

Olen viime vuosien aikana kirjoittanut paljon sote-uudistuksesta, ja nyt on taas hyvä syy jatkaa. Tämä johtuu siitä, että eduskunta hyväksyi sote-uudistuksen 23.6. 2021. Useiden hallituskausien ja useiden uudistusversioiden jälkeen Marinin hallituksen sote-uudistus on maalissa.

LÄNSI-UUDENMAAN HYVINVOINTIALUE JÄRJESTÄÄ Kauniaisten sosiaali- ja terveystaloutta 1.1. 2023 alkaen. Uudistuksen hyväksyminen on käynnistänyt kuumeisen työn toteuttamaan uudistus myös käytännössä. Kauniaisille tämä tarkoittaa, että erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijamme, mutta myös mm. hallinnon, talouden, henkilöstöhallinnon sekä tieto- ja viestintäteknikan asiantuntijamme osallistuvat kokonaisvaltaisesti hyvinvointialueen yhteiseen valmisteluun Espoon, Kirkkonummen ja muun länsi Uudenmaan kollegoiden kanssa.

NIIN SANOTTU VÄLIAIKAINEN valmistelutoimielin valmistelee Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen, kunnes hyvinvointialueen valtuusto on valittu ja valtuuston nimeämä hyvinvointialueen hallitus on aloittanut toimintansa. Valitettavasti Kauniaisilla

ei ole varsinaista jäsentä tässä valmistelutoimielimessä, mutta sosiaali- ja terveysjohtajamme on varajäsen ja hänellä on oikeus osallistua elimen valmistelukokouksiin. Väliaikaisen valmistelutoimielimen lisäksi alueen kaupungin- ja kunnanjohtajat tapaavat noin kerran kuukaudessa. Vaikka meillä ei olekaan suoraa oikeudellista päätöksentekoroolia hyvinvointialueella, on meillä kuitenkin mahdollisuus vaikuttaa valmistelun suuntaan.

ALUEVAALIT PIDETÄÄN TAMMIKUUNSA 2022, ja uusi aluevaltuusto aloittaa työnsä 1.3. 2022. Väliaikainen valmistelutoimielin on, kuten nimestä voi päätellä, ensisijaisesti valmisteluelin. Aluevaltuusto sen sijaan tulee olemaan se elin, joka tekee kaikki suuret päätökset mm. palvelurakenteesta, palvelutasosta ja palveluiden tuottamistavasta. Suosittelen vahvasti, että kauniaislaiset äänestävät kauniaislaisia ehdokkaita, jotta äänemme

kuullaan myös aluetasolla ja jotta nykyinen hyvä palvelutasomme voidaan säilyttää.

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUIDEN sekä pelastuspalveluiden siirtyminen hyvinvointialueelle 1.1. 2023 ei ole enää kaukana. Valmistelu-aika on lyhyt, ja on haastavaa toteuttaa järjelmäinen yhteensulautuminen jäljellä olevassa ajassa sekä rakentaa uusi suuri organisaatio, jolla on noin 1,5 miljardin vuosibudjetti ja yli 8 000 työntekijää. Tästä huolimatta uskallan ennustaa, että harvat asiat muuttuvat asukkaiden näkökulmasta vuoden 2023 alussa. Yhteystietoihin saattaa tulla muutoksia, mutta pääasiassa samat tutut ihmiset jatkavat samojen palvelujen tarjoamista nykyisellä terveysasemalla, Villa Bredassa jne. Ajan myötä muutoksia tulee varmasti lisää, mutta niiden takia ei ole syytä menettää yöunia. Kauniaisissa on sopiva väestöpohja ja esim. terveyskeskuksemme on jo nyt erittäin suosittu mm. espoolaisten keskuudessa. Toisin sanoen meillä on kaikki edellytykset säilyttää terveyskeskuksemme myös pidemmällä aikavälillä, puhumattakaan Villa Bredan korkealaatuisista palveluista.

Toivotan kaikille hyvää syksyn jatkoa! •

Vid dammen i Bensowparken finns en uppsättning sländor. På bilden Niko och sländan i larvstadiet. Gänget på maskindepån hjälpte med de delar som inte är av trä.

Konst med motorsåg

Niko Nordström är namnet. Han jobbar på Grankulla stad och det är han som bidragit till stadsbilden med träskulpturer formade med motorsåg.

TEXT MARTINA HARMS-AALTO FOTO PETRI JANAS

NIKO NORDSTRÖM ÄR trädgårdsmästare och arborist till utbildningen och säger att han som barn hade svårt att läsa men tidigt hade lätt att gestalta saker mångdimensionellt. Den förmågan skapar konstverk av trä som fällts i Grankulla. Under designåret 2012 föreslog han för stadsträdgårdsmästaren att han skulle få göra några skulpturer på prov och på den vägen är det.

En del av skulpturerna, som till exempel sländorna vid dammen i Bensowparken, är rena beställningsarbeten, andra har kommit till vid sidan av det vanliga jobbet. Men det är en förgänglig form av konst.

– Jag har inte velat att mina skulpturer skyddas med träsnyddsmiddel eftersom det skulle betyda att insekterna inte längre kan ha nytta av dem och kanske till och med att de skulle ta skada. Då får de hellre återgå till naturen, säger Niko.

– De håller mellan tio och tjugo år och det är helt okej för mig. Ska de hålla längre måste de sågas av och ställas under tak och då går ju en del av idén förlorad.

– Mitt favoritträslag är aspen som är mjuk och lätt att bearbeta, men det blir ju nog mycket gran i Grankulla, skrattar Niko. I granarna är kådan en utmaning, den ryker rejält. ●

VI BAD NIKO VÄLJA EGNA FAVORITER:

Totempålen vid konditionsslingan i Kasaberget med en ekorre i toppen.

Vattendraken som finns på depåområdet i Bränntorp (norr om Domsby).

Samma drake från en annan vinkel.

Där vi en gång gått - och går

SAMMANSTÄLLNING
MARTINA HARMS-AALTO
OCH CLARA PALMGREN

DÅ - NU

Inkarnationen av Grani för 70 år sen! Allt finns med: bussen i grått, gult och rött, häst och kärra, Hougbergs bageri (trähus i 3 våningar +källare och vind!), "paperi" bakom Varuboden med affärer, frissa, banklokal osv. Högst uppe i Houberi-backen skymtar Hartwalls, senare Koroleffs villa. Och tanten i ulster på butiksärenden med en tygkasse! Bilden är tagen av Brita Linderman 1953.

Den nya Varuboden-bilden imponerar med saftig grönska men saknar folkligheten. Bakom Varuboden skymtar höghus på familjen Heinrichs gamla tomt med ett senare litet affärscentrum (numera rivet) med posten, skomakaren, hälsokostaffären, Nordiska Föreningsbanken, Fredriks-sons blomsteraffär och Fazers café. Foto Anders Svartbäck 2021

Här anar man nya tider för Grankulla. Tarvovägen byggdes från 1950-talet och Grankullavägen leddes upp därifrån på 1960-talet. På Gulfs plats i hörnet av Gräsavägen och Grankullavägen har man i decennier kunnat köpa bensin av olika bolag.

Professor Otto-livari Meurman tyckte att Grankulla behövde ett utrops-tecken, ett verkligt höghus som skulle visa den växande ortens kraft fr.o.m. 1960-talet. Foto Christer Nikander 2021.

Postkort trycktes av ett okänt företag ca 1910 när Grankulla formades. I arkivet i Villa Junghans finns en mapp med närmare 70 postkort från den tiden, verkliga dyrgripar. Grankulla allé, det vill säga Bredavägen bjuder här på en lång rad villaägarnamn på vänstra, södra sidan: Soldan, Grönvall, Schönholtz, Cabell med flere men ingen av villorna finns kvar.

Bredavägen i höstskrud 2021. Foto Henrik Bremer 2021.

DÅ - NU

Hougbergs backe neråt, kan vara tidigt 60-tal. Huset till vänster innehöll tidigare bland annat Janne Thurmans banklokal. Cyklarna kan tillhöra kunder på ärenden i stenbyggnaden invid (syns inte) som Hanna Heinrichs ritade för en "saluhall" men som blev en pappershandel, den älskade och saknade "Papperi"! Bakom Varuboden en kiosk, tidvis en taxistation, så skymtar början av Helsingforsvägen och ett hörn av posthuset. Därför har platsen här länge kallats för Posttorget vilket nuförtiden bara skapar förvirring.

Den nya backen ner ser flott ut med raka linjer. Till höger arkitekt Stefan Ahlmans bostadshus på Hougbergs bageritomt. Foto Henrik Bremer 2021.

Fred Runeberg fotograferade gärna i sin hemstad och fångade på 50-talet tre glada gossar i hörnet av Bredavägen och Brandkärsvägen i riktning mot Stationsvägen. Bakom gossarna skymtar Vuoris butik där man köpte karameller styckevis. Handlande före Vuoris hette Käld. Villan stod kvar ännu för cirka 10 år sen och tomten stod tom en tid tills en ny byggnad dök upp för några år sen.

På den nya bilden står vi cirka 100 meter från platsen med gossarna men i samma riktning upp mot Stationsvägen. Villa Breda byggdes från 1990-talet på Villa Schönholtz tomt. Foto Henrik Bremer 2021.

Kyrkovägens granhäckar är borta. Bakom dem, till höger bodde bildkonstnärerna Marcus och Eva Collin, familjen Brunberg med sonen Håkan och i slutet av vägen byggde Metodistförsamlingen sin kyrka 1917. På andra sidan vägen odlade Metodistförsamlingens barnhem potatis och annat nyttigt för ett stort antal barn.

Kanske dagens höga raka granar utanför radhuset Kyrkovägen 14-16 är barn till den gamla granhäcken? På platsen för Brunbergs gräsmatta rör sig då och då en tyst robot, den mest slätklippta mattan i Grankulla i dag. Foto Henrik Bremer 2021.

SARA LANGH FOTO IIRIS HEIKKA

Var håller ni hus?

EFTER ATT HA bott i sex städer under sex decennier och flyttat 19 gånger – från Gamlakarleby i norr till Helsingfors i söder – behövdes beslut. Var jag ska bo resten av mitt liv? Valet föll på Grankulla. Jag resonerade så här: jag blir konstigt nog inte yngre, inom 10–15 år kanske jag behöver hemvård, närhet till hälsocentral, butik och service. Det är heller inte fel att bo i en stad med Finlands lägsta skatteprocent där man oftast klarar sig på svenska. Jag hoppades också komma in i ett socialt sammanhang där jag kunde känna mig hemma, få en ny hemstad liksom.

NU HAR JAG och hunden Tjorven nostat på Grani i fyra år, vandrat omkring och sett staden förändras.

Staden är påfallande ren och städad i jämförelse med andra platser jag bott på. Jag älskar de fina planteringarna, de välskötta gräsmattorna, trakten kring Gallträsk både sommar och vinter, Träskmossen med sina spångar och Thurmansparken med sina små broar.

Men staden blir trängre i takt med att våningshusen blir fler. Bara under mina några få år som Grankullabo kan jag räkna upp tre större byggprojekt som förändrat utseendet på stan och minskat det gröna.

Förstår ju argumenten, staden ska locka fler skattebetalande invånare, men som kollegan Jan Andersson skrev i en kolumn i Kaunis Grani för ett tag sedan så kan vi snart skaka hand med grannen via ett öppet fönster.

MEN NU BERÖM. Det är fint att ungdomsgården, den gamla byggnaden med lång historia, rustas upp. Följer nästan dagligen med hur jobbet framskrider och det gör mig glad att gamla hus rustas upp och inte rivs per automatik.

Hälsovården vill jag också berömma. Vänligt bemötande, tider inom överskådlig framtid, för att inte tala om coronavaccineringarna som Grani klarade av på ett berömvärt sätt.

Tandvården får likaså 10+ av mig. Jag var nämligen övertygad om att ofentlig tandvård inte existerar, men se, det gör den i Grani. Här lär det finnas en plan (!) för min mun. Hoppas inte SOTE kommer och räddar till det alltför mycket. Eftersom Tjorven och jag vandrar runt så mycket har jag gjort ytterligare en trevlig iakttagelse: bilar stannar faktiskt vid skyddsvägarna. Trodde det skedde bara i Sverige.

NÄSTA STEG I projektet att bli hemmastadd här är besök på Nya Paviljongen. Då jag flyttade till Grani job-

Sara Langh känner du bäst igen på rösten. Hon har arbetat som redaktör vid Svenska Yle:s nyhetsredaktion sedan 1980-talets början och gör fortfarande regelbundna inhopp på jobbet.

bade jag alltid så stadens kulturutbud är obehagligt för min del. Visst, om det räknas, har jag varit på Bio Grani, och aktiv kund på biblioteket och hos Medborgarinstitutet. Men så kom coronan och allt stängde ner.

Nu som halvpensionär vill jag aktivera mig igen, om inte för annat så för att komma med i det sociala sammanhang och den samhörighet Grankulla stoltserar med. Den muren har jag tyvärr inte riktigt lyckats perforera, inte lyckats knäcka koden helt enkelt. Det vore skojigt att träffa er; österbottningar och åbolänningar i förskingringen och nya nylänningar. Var håller ni hus?

Då jag varken är småbarnsförälder eller ”riktig” pensionär finns det inga naturliga sammanhang där kontakter skapas. Var är ni? Jag vill ju bli bekant med er allihop!

Vi ses! ●

Biblioteken har ett demokratiskt uppdrag

Maria Grundvall känner många läsare igen som bibliotekarie i Granbibban. Hon är även författare, naturälskare, populärkulturentusiast och mamma till två pojkar. Hon har något spännande framför sig – hennes andra roman utkommer i höst.

FRÅGESTÄLLARE OCH FOTO MARTINA HARMS-AALTO

Snart utkommer din andra roman, vill du berätta något om den?

– Den heter ”Enhörningen” och består av två parallella historier: en om Olivia som vill bryta sig ut ur sin tråkiga bubbla i Helsingfors genom att åka på pilgrimsfärd till London och leta upp en skådespelare hon beundrar. Den andra historien är ur motsatt perspektiv: skådespelaren Will som försöker manövrera sig fram i den här konstiga rollen som beundrad idol. Det är en berättelse med mycket humor i sig, om att hitta sin väg och vad som är viktigt på riktigt.

Har du alltid skrivit? Skriva är lättare än prata?

– Ja, jag har skrivit sedan jag var barn: dagbok, historier, egna ”tidningar”, allt möjligt. I vuxen ålder har jag alltid hållit på med skrivande i någon form, både skönlitterärt och journalistiskt. Bloggat har jag också emellanåt. Skrivandet kommer naturligt för mig, oftast utan motstånd eller ansträngning. Det är dessutom en bra uttrycksform för oss som kommer på den där perfekta slagkraftiga repliken två dagar efter ett samtal.

Många skriver: vad är ditt råd till dem om de också skulle vilja ha en läsekrets och bli utgivna?

– Det är en jättesvår fråga. Jag är inte förläggare och har ibland svårt att se varför en text blir utgiven och inte en annan. Men en sak som man måste vara beredd att göra för att bli utgiven är helt enkelt att visa upp texten för andra och diskutera den sakligt, som ett objekt – inte som ditt hjärteblod som du omöjligt kan editera. En början är att gå en skrivkurs. Det finns många bra kurser i Svenskfinland och där får man öva sig i att distansera sig från texten och se vad som funkar eller inte funkar i den.

Du är född och har vuxit upp i Kaskö, hur beskriver du skillnaden mellan Sydösterbotten och huvudstadsregionen?

– Jag är född i Kaskö och bodde där tills jag var 19, då jag flyttade till Åbo för att studera. Den största skillnaden mellan regionerna är kanske att österbottningar, speciellt sydösterbottningar, är väldigt medvetna om och stolta över sitt ursprung. Det är Österbotten mot resten av världen, på gott och

ont. I början frågade jag folk i huvudstadsregionen varifrån de kommer ursprungligen, och de stirrade oförstående på mig och svarade med ett obestämt ”Esbo”, som om jag var lite dum i huvudet. Härstamning och tillhörighet är för många helt irrelevant här, upplever jag. I Sydösterbotten blir du på nån nivå definierad hela livet av vilken by du är från, vilken gård som är din släktgård, vem dina föräldrar var, och så vidare.

Både Kaskö och Grankulla är små städer, finns det likheter?

– Jag tror att den som vuxit upp, eller bott länge i en liten stad lättare får en känsla av sammanhang och stabilitet. Man känner till vad som förbinder människorna i staden och upplever allt – omgivning, relationer, beslutsfattande – på en mer personlig nivå. I både Grankulla och Kaskö ringer människor till exempel direkt till stadsdirektören om de är missnöjda med något, det gör de knappast i Helsingfors. För många kan det kännas tryggt, för andra instängt, och perspektivet kanske ändras med åren.

Du arbetar som bibliotekarie i Grankulla sedan...

– Jag har jobbat på biblioteket sedan hedenhös, jag började där som vikarie 2002. Även om jag varit ledig för andra projekt emellanåt har jag alltid återvänt. Granbibban är en väldigt mångsidig arbetsplats där jag trivs bra. Jag tycker också att det har den bästa svenska samlingen bland alla Helmet-bibliotek, så det gör det extra roligt att jobba där.

Biblioteksväsendet i Finland är på många sätt unikt, vad tänker du om dess betydelse?

– De finländska allmänna biblioteken är de populäraste i Norden, och säkert står de sig bra också i världsstatistiken. De är helt avgörande för att människorna i Finland ska ha tillräcklig tillgång till information och kultur. Biblioteken har ett viktigt demokratiskt uppdrag som utjämnande faktor, det är ett ställe dit alla får komma gratis, där man får hjälp med det mesta, där man kan lita på informationen och betjänas av en människa och inte bara en chatrobot. Och ju fler tjänster som blir elektroniska i samhället, desto viktigare är det här uppdraget.

Vad är det bästa med biblioteket i Grankulla?

– Granbibbans trumfkort är en ovanligt bra personlig betjäning av kunnig personal. Vi är väldigt tvåspråkiga och det är ovanligt i huvudstadsregionen. Samlingarna är ganska imponerande om jag får säga det själv. Och vi ordnar flitigt evenemang och olika tjänster, som digistöd.

Och det sämsta?

– Det sämsta är kanske att själva bibliotekshuset är planerat på 1980-talet, då verksamheten såg helt annorlunda ut. Vi saknar en del utrymmen som är viktiga i ett modernt bibliotek. Förhoppningsvis får vi snart renovera biblioteket och då kommer mycket av det att lösas sig.

Vad säger du åt en grankullabo som aldrig besökt biblioteket?

– Ojoj, nu är det nog dags att gå dit och ta en titt! Jag slår vad om att vi har nåt för dig, vare sig det är böcker eller filmer eller konserter eller nån som reder upp ditt Apple-id åt dig.

– Inte kan man kalla sig en riktig grankullabo om man aldrig har varit till bibban. ●

Musiker i två generationer

Johanna Almark och Maja Mannila är båda musiker, men också mor och dotter. Johanna växte upp i Grankulla och nämner både musikinstitutet och musiklejaren Barbro Bergqvist som viktiga när grunden lades. Maja har gått i hemskola och fått utveckla sin musikaliska begåvning i egen takt. Båda har synpunkter på sitt yrke - men hur ser de på varandra?

TEXT OCH FOTO MARTINA HARMS-AALTO

JOHANNA

Är musiken ett av dina språk? På vilket sätt? Hur blev det så?

– Ja, musiken är mitt viktigaste språk. Det finns forskning som visar på, att när vi improviserar (musik) så använder vi samma delar av hjärnan som när vi försöker beskriva vem vi är. Svaret på frågan hur musiken blivit mitt språk och en så stark en del av min identitet står väl att finna inom genforskningen: vissa gener “slås på” vid stimulans från omgivningen ... ja, det musicerades mycket i min stora uppväxtfamilj!

Hur beskriver du dig själv som konstnär/utövare? Vad allt gör du och vad vill du göra i framtiden?

– Jag har som musiker legat mer eller mindre i träda under åren med barn och hemundervisning där jag använde min naturröst till att antingen huta åt barnen (som jag ångrar...) men också väldigt mycket till att sjunga för dem, som är den dyrbaraste tänkbara gåvan att föra vidare. Vi sjöng oss igenom alla årgångar av Vi gör musik, skolans före detta sångbok, samt sångerna av Alice Tegnér och Gullan Bornemark.

MAJA

Är musiken ett av dina språk? På vilket sätt? Hur blev det så?

– Ja, musiken är lika naturlig för mig som mitt modersmål. Det finns de som tror på att musikalitet är medfött, jag vet inte vilken sida jag är på inom den debatten. Å andra sidan är jag väl ett levande bevis på att det är möjligt.

Hur beskriver du dig själv som konstnär/utövare? Vad allt gör du och vad vill du göra i framtiden?

– Jag har drömt om att vara musiker och artist hela livet. Jag är karismatisk, känslig och multikreativ. Jag har fått alla mina färdigheter hemifrån.

– Jag har fått utvecklas fritt och i egen takt och det har gjort mig till en unik konstnär med öppet sinne.

– Jag sjunger, spelar piano och ibland lite cello. Jag komponerar min egen musik och spelar i tre olika band: ”Maja Mannila trio”, ”Peela” och ”Iiro Rantala FLOCK”. Jag jobbar heltid som musiker och artist. Jag producerar mitt debutalbum för tillfället.

JOHANNA

Nu är jag nu inne i en ålder av intensivt, inspirerat skapande – jag utvecklar mitt tonspråk som kompositör, tänjer gränserna för röstens uttrycksförmåga och kombinerar detta med orkesterdirigerandet. Jag har komponerat för olika instrumentala besättningar och kör och ser nu fram emot att skriva symfoni och opera – till att börja med enmans(kvinnans)opera Orlandofantasia, löst baserad på Virginia Woolfs texter.

Uppväxtens betydelse för konstnärstillblivandet? Kan man odla konstnärskap?

– Se svaret i den inledande frågan.

Vad jobbar du med just nu? Hur har pandemin påverkat ditt jobb?

– Jag har nyss debuterat med Oulu Sinfonia i kombinationen kompositör, dirigent och sopransolist, dirigerar Wegelius kammarstråkar på Unga solister- konserten, där vi även uruppför ett av mina stycken, gör en solosångkonsert i en repertoar som omspannar Sibelius, Bernstein med flera och ser fram emot att återuppta verksamheten efter coronaparentesen med min kör Jammarkören, samt nya uppdrag som kapellmästare / tonsättare. Jag var lycklig stipendietagare under pandemitiden, och hade följaktligen tid och möjlighet att komponera!

Vad skulle du göra om du inte var musiker?

– Någon form av engagerande verksamhet, som att samla folk för gemensamma vandringar – i tysthet, kanske? Men också diskussionstillfällen, mentorskap, ge och få av mänsklig tillväxt och tillblivelse.

Vad skulle du ändra på i konstnärers arbetsvillkor?

– Jag har själv valt att leva som frilansmusiker, och har vant mig (och familjen) vid osäkerheten vad beträffar inkomster. En intressant aspekt på det hela, så här i klimatförändringens tidevarv, är ju att vi, mer eller mindre frivilligt, konsumerat mindre och mer eller mindre medvetet länge levit i en cirkulär ekonomi.

Johanna om Maja:

– Maja har trillat i musikgrytan som liten. Hon har som baby blivit buren, framom att ligga i vagn, och i sele “medverkat” på otaliga workshops med rytmisk musik. Det har vi ju sett i andra kulturer hur sinnet för rytm utvecklas i och med att man bär barnet – för att omgivningen kanske inte är trygg nog att lägga babyen ifrån sig. Hon har vid pianot snappat upp sin fars suveränitet vad beträffar (jazz) harmonik, och här igen bekräftat forskningen, “lärt sig” sjunga rent i och med att det för henne har sjungits rent. Vad jag ser av henne nu är en förädling av de musikaliska egenskaper hon fått ära och förvärva när hon var barn. Hon är röstakrobat, cellist, självlärd (jazz)pianist, kompositör och jag är övertygad om att hon inte ens upptäckt allt hon kan göra. Vi väntar alltså med spänning på vart det ska bära, rent musikaliskt. Kanske att hon är den generation som nu skapar något nytt, nya konstformer? ●

MAJA

– I framtiden vill jag spela konserter utomlands och musicera med mina förebilder.

Uppväxtens betydelse för konstnärstillblivandet? Kan man odla konstnärskap?

– Jag skyller på/tackar mina föräldrar för allt. De har varit min viktigaste källa för mitt eget konstnärskap. Seriefiguren Obelix föll ner i grytan, vi brukar säga att jag föll ner i djemben! En djembe är en afrikansk getskinnstrumma.

Vad jobbar du med just nu? Hur har pandemin påverkat ditt jobb?

– Mina nuvarande projekt är att jag jobbar på mitt debutalbum och att jag spelar i tre band som alla är aktiva med ”keikkor”. Mitt eget Maja Mannila trio, Peela och Iiro Rantala Flock, där jag spelar piano och sjunger.

– Jag studerar inte just nu, utan jobbar som musiker på heltid. Jag är mest aktiv med uppdateringar om ”keikkor” och sånt på instagram – där kan man följa med vad som händer, var och när om man är intresserad!

– Pandemin har så klart orsakat att många fina konserter har inhiberats eller flyttats, men tack vare det har jag haft mycket tid att jobba med musik hemma. Jag har egentligen haft det ganska bra under största delen av pandemitiden, och jag vet att andra har haft det mycket, mycket värre. Det har inte varit lätt men jag är tacksam för att jag har kunnat fortsätta med mitt drömjobb trots allt. Jag har haft människor runtomkring mig som stöttat och sporrat mig.

Vad skulle du göra om du inte var musiker?

– Musik är det jag är född att göra. Men om det skulle hända något så att jag inte skulle kunna fortsätta med musik, skulle jag kanske börja studera biologi eller bli typ mänskorsaktivist på heltid. Men inget utesluter det andra och det tionde såklart...

Vad skulle du ändra på i konstnärers arbetsvillkor?

– Att vara sjuk ska vara en tillräcklig orsak att stanna hemma, och därför till exempel ställa in en konsert. ”Kaikki keikat tehdään”- attityden är den rakaste vägen till burnout. Konst ska ses som ett riktigt jobb.

Maja om Johanna:

– Fast hon är min mamma är hon också min förebild i det mesta. Speciellt inom musik. Hon är en krutkvinna och en multimusiker. Hon har lärt mig att kombinera allt det man tycker bäst om i musiken, att vara sig själv och befria sig själv från sin ”comfort zone”. ●

HÄR KAN
DU HÖRA MAJA:
Nästa Maja Mannila
trio-keikka är den 19.11
i Lobby Jazz Club
i Myrbacka.

Minnen på pränt

Björn-H. "Nalle" Harms skrev sina memoarer för att hans barn befarade att utan nedskrivna minnen om de tyska släktingarna och om föräldrarnas öden och strapatser skulle de och familjens historia falla i glömska. Han tog uppgiften på stort allvar och boken "En Björntjänst åt eftervärlden" (2010) kom sen också att handla om väldigt mycket mer än den tyska delen av släkten.

"Minnen - en Björntjänst åt eftervärlden" finns att låna på Grankulla bibliotek.

SAMMANSTÄLLNING OCH FOTO MARTINA HARMS-AALTO

UR KAPITLET "SKOLLIV I GRANKULLA"

(..) Men nu gör vi igen ett hopp tillbaka i tiden till november 1944 och landar i "Röda ladan" som visserligen var röd redan då men absolut ingen lada utan Grankulla samskolas huvudbyggnad. Den hade redan vid slutet av 1920-talet blivit för trång för alla elever (som nu uppgick till 342 flickor och gossar), så gymnasieklasserna var sedan dess inrymda i "Villa Odenwall". Skolans barske rektor, Magnus Hagelstam, var på många punkter en föregångare på det pedagogiska området. (...)

GRANKULLASKOLAN VAR VID den här tiden en av landets mest framgångsrika idrottsskolor, vilket också till stor del var "Bocken" Hagelstams förtjänst. Varje år arrangerades interna skolmästerskap i friidrott, i bollsporter och om vintern i skidåkning. Han var den första i landet som införde ett årligt sportlov och han uppmuntrade eleverna till ett aktivt leverne både i skolan och på fritiden. "Till undvikande av intellektuell öfveranstängning

har man tänkt sig dagen så lämpligt som möjligt fördelad mellan arbete, uteliv och hvila" står det redan i det protokoll som uppgjordes vid det konstituerande möte som beslöt om grundandet av skolan år 1907, och den programförklaringen gällde alltför.

Krigstidens talkoanda levde ännu stark under de första efterkrigsåren, vilket också avspeglades i skollivet. Genast under min första hösttermin deltog vi tillsammans med alla huvudstadens skolor i en insamling av bruksföremål för den från Karelen och Porkala förflyttade befolkningen. Vår skola vann den så kallade "karamelltävlingen" med 10 535 insamlade föremål. Hemifrån kunde vi nog inte bidra med många föremål, då vi ju ännu vid den här tiden kände av bristen på mångt och mycket efter att själva ha ingått i den första evakueringsvågen under vinterkriget - men inte kommer jag heller ihåg några priskarameller fastän vår skola utgick som segrare i tävlingen. Både i januari och april 1945 var det åter dags för talkoarbete. Då samlade eleverna, vardera gången under ett tredagars lov, ihop

tontals med returpapper, gummi-skrot, halvädla metaller, lump och tusentals tomflaskor.

Ytterligare en talkodag kommer jag ihåg, den gick sannolikt av stapeln följande hösttermin - och skulle enligt dagens uppfattning om vad som är lämpligt anses totalt förkastlig - men då under knapphetens stjärnor var det ingen som kommit på tanken att ifrågasätta rektors rätt att kommendera ut eleverna i några mellanskoleklasser att ta upp potatisen ur ett land som han arrenderade

av staden. Detta tilltag kommer ofta ofrivilligt i mina tankar, när jag på hemväg från "byn" promenerar tvärs igenom "potatislandet" som befinner sig på det område som idag täcks av en gräsmatta som sträcker sig från Vallmogårds nedre parkeringsplats till Helsingforsvägen. Men inte för vi illa av det, snarare undvek vi väl, helt i överensstämmelse med skolans ursprungliga målsättning "intellektuell öfveransträngning". (...)

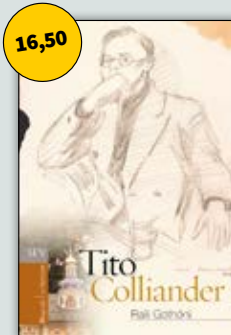
MIN STOREBROR JOHAN-HENRIK hade redan en tid förtjänat bra på att dela ut söndagstidningen i ett av de distrikt där fru Grönroos, innehavare av kemikaliehandeln i Grankulla, övertagit ansvaret för distributionen. Det gällde Husis, HeSa och Uusi Suomi på ett stort område som omfattade hela Grankulla och en vidsträckt Esbonejd däromkring. Min bror hade redan blivit erbjuden ett större distrikt och frågade om jag ville överta hans. Det ville jag naturligtvis, för vem skulle inte ha tackat ja till en regelbunden inkomst? Visserligen var det tungt att på den enda lediga dagen, för skolveckan var ju å den tiden sexdagars-, stiga upp klockan sex för att per sparkstötting eller cykel ta sig till disken i fru Grönroos affär. Där påbörjades sorteringen klockan sju och senast vid åttatiden var man klar att bege sig ut längs sin rutt och var man snabb i vändningarna var man klar att styra hemåt tio-halvelvatiden. Mitt första distrikt omfattade de norra delarna av Grankulla fram till Gamla Åbovägen. Efter ett par år slutade någon av pojkarna och då åtog jag mig ytterligare ett distrikt som sträckte sig genom Gröndal ända till de mest avlägsna delarna av Dalsvik, då blev jag inte färdig förrän tolvtiden. Men förtjänsten var god. För det första distriktet fick jag drygt ettusen mark i månaden och för det andra nästan lika mycket till. Den sammanlagda summan torde motsvara någonting i trakten av 150 euro, tillräckligt för en ynglings månadsbehov och varje fall betydligt mer än de av kamraterna som levde på veckopeng hade tillgång till. Men inte blev det någonting över heller att bygga upp en förmögenhet med. ●

Björn-H. "Nalle" Harms 1933-2021.

NY SFV-BIOGRAFI

Tito Colliander

– Människan bakom böckerna

Författaren **Tito Collianders** (1904–1989) sanningsletande och hans kritiska inställning till banala svar på existentiella frågor tilltalar också dagens människor med en aktualitet som vägrar blekna. Hans självbiografier – men också hans romaner – återspeglar barn- och ungdomsåren i S:t Petersburg, svältåret efter ryska revolutionen och vandringsåren i Europa. Han sammanflätar platser, tider, åldrar och generationer okronologiskt och osystematiskt till en helhet som undflyr entydiga tolkningar.

Bokens författare **Raili Gothóni** målar inte bara upp en heltäckande bild av Collianders personliga livsföring, utan också av den omgivande kultur och tidsanada som han skildrar i sina verk.

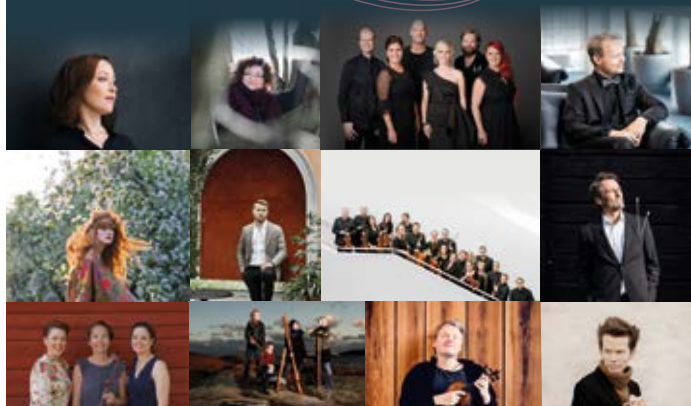
Läs mer om alla 19 SFV-biografier över finlandssvenskar som inte får glömmas bort, beställ och betala på www.boklund.fi Eller ring in din beställning: 044-3788 363. Fråga även efter böckerna i bokhandeln.

Kauniaisten musiikkijuhlat Grankulla musikfest

29.10. – 7.11.2021

Paluu tulevaisuuteen | Tillbaka till framtiden

Keski-Pohjanmaan kamariorkesteri | Mellersta Österbottnens Kammarorkester & Jan Söderblom • Rajaton • Jaakko & Pekka Kuusisto • Kreeta-Maria Kentala & Jaana Ahonen • Kaisa Dahlbäck & Aarne Palkonen • Grani - Briosa - ja loch ILOA kvartetter • Ensemble KIC/K • Anni Elif • Bravade • Elna Hiitonen • Risto Isomiäki • Seppo Kimanen • Nuppu Koivisto-Kaasik • Maria Pettersson

Kauniaisten musiikkijuhlat
Grankulla musiikkijuhlat

tippu.fi

KAUNIAISTENMUSIIKKIJUHLAT.FI GRANKULLAMUSIKFEST.FI

Olöst mordgåta blev debutbok

FRÅGESTÄLLARE MARTINA HARMS-AALTO FOTO SABINA ÖHMAN

FYRA FRÅGOR TILL MAGNUS ÖHMAN

Du har i höst gett ut en bok om de såkallade Tulilahti-morden, hur kommer det sig att du intresserat dig för dem?

Som åttaåring läste jag en artikel i Jakobstads Tidning om att den fruktansvärda stortjuven Runar Holmström som hade flytt från polisen ett år tidigare fortfarande var på fri fot. Av artikeln framgick att han under två dagar efter sin flykt hade slagits med poliser. Vi pojkar diskuterade detta på gården och i skolan med påföljd att jag under följande natt hade mar- drömmar om Runar. Två år senare skedde Tulilahtimorden och följande vinter kom det fram att Runar misstänktes för dem. Allt kom då tillbaka.

Har du en egen tes?

Naturligtvis, men jag skulle vilja in- delade det hela i två delar.

För det första, den juridiska biten: Om Runar skulle ha blivit dömd för morden i Tulilahti skulle ett justitie- mord ha skett. Polisen och åklagaren presenterade inte en sådan bevisning att han skulle ha kunnat dömas för dessa mord. (Han var en brottsling, det är klart och han hörde hemma i fängelset för andra brott).

Den andra frågan är, var Runar skyldig till dessa mord trots att poli- sen och åklagaren inte kunnat bevisa det. Min tes om detta finns i boken, så läs boken så får ni se.

Hur kom boken till, har du skrivit mycket tidigare? Hur arbetade du?

Detta är den första bok som jag skri- vit.

Eftersom allt hänt för så länge se- dan, började jag med att läsa allt som skrivits om Runar Holmström. Fram till november 1959 var det endast lokalpressen i Nykarleby och i Jakob- stad som skrev om honom, därefter vaknade vissa österbottniska tid- ningar på grund av dramatiken kring hans gripande. Först i februari 1960 blev det klart att Runar misstänk- tes för morden i Tulilahti. Efter det skrev alla tidningar om Runar men enbart om hans (eventuella) skuld till nämnda mord, ingenting om hans bakgrund.

Jag läste också i det första skedet allt vad som skrivits om morden i Tulilahti i tidningar, tidskrifter och böcker.

Därefter gick jag vidare till arkiv och gick bland annat genom alla rät- tegångsprotokoll då Runar och/eller hans familjemedlemmar varit åtala- de (1940-1960). Efter det började jag intervjua människor som känt Runar och poliserna som jagat honom eller som annars hade bra ortskännedom beträffande Munsala. Som känt var Runar hemma från Kantlax i Mun- sala.

Först då allt detta var gjort, inledde jag det verkliga skrivarbetet.

Läser du mycket om kriminalitet och brott? Hur är det med deckare? Något du vill rekommendera särskilt?

I och för boken läste jag en hel del internationell litteratur om brott. Un- der senare år har jag inte läst mycket deckare utan mer annan litteratur med en klar tonvikt mot historia. Däremot ser jag på (alltför) många deckare i TV. Favoriter är sådana deckare som är lite kluriga, helst så att "bara" ett mord sker i dem. Typexempel till ex- empel "Der Alte" (Räven) eller någon dansk deckare.

Magnus Öhman är en 72-årig jurist bosatt i Grankulla. Han har i huvud- sak verkat som företagsjurist. Han flyttade till Grankulla (första gången) 1976 men flyttade bort från staden på grund av arbete på annan ort 1980 och kom tillbaka till staden 1988.

Man kan låna boken på bibliotek (se www.helmet.fi) och köpa den i välförsedda bokhandlar och direkt av författaren. ●

GÅVOTIPS

Boken **VILLOR I GRANKULLA**. Den presenterar ett 60-tal kulturhistoriskt värdefulla villor och byggnader i Grankulla i ord och bild. Fotografierna spelar huvudrol- len. De kortfattade texterna är på tre språk – svenska, finska och engelska. Villorna har fotograferats av med- lemman i Grankulla svenska pensionärens fotoklubb på uppdrag av Grankulla svenska kulturförening, som är bokens utgivare. Boken finns till salu bl. a. på Pannacotta i Grankulla köpcentrum.

VILLOR
i Grankulla

HUVILOITTA
Kauniiaisissa
VILLAS
in Grankulla

GRANKULLA SVENSKA KULTURFÖRENINGEN

KRYSSLÖSNING

						SNILLRIKA	G	BERGSLANDSKAP OCH 4-KATOD	LÄTER SOM TJUR	B					
						P	E	P	P	A	R				
						ARKMAN CELLULOID	N	O	A	GIBBON	Ö				
						F	I	L	M	SNO-SKRED	L				
						FLIT-FISK	A	KAN DET I TAND	I	L	A				
SPA OCH PÄRNU	H	AFC-RISM	PUH-VÄN	LÄNGST IFRÅN MITTEN	Y	GÖR LÄRKA RYMD-FIGUR	K	V	I	L	L	R	A	R	
	K	UR	OR	T	ER	FÖRSTA MALET	D	I	FIRAR DE ÄR SOM FÖTTS 1921	MODERN TEKNIK	V	FILO-SOF-ÄNNE?			
PROVINS INDIEN	N	KOBROR	TOLKAR @	U	T	MUSLIM MEN EJ SUNNI	S	H	I	I	T				
SKICKAS FRÅN MOBILEN	G	O	A	AMOS REK-VISIT	T	ENHÄNT ASAGUD	D	FÖREAR 27 STATER	MITT I OST-KUPAN	K	U	N	Ä		
	T	E	X	T	M	E	D	D	E	L	A	N	D	E	N
	Å	R	E	U	R	ROPAR MISS-NÖJD PUBLIK	B	U	DU OCH JÄG	BÄT-GÖLV GAR MAN UTIFRÅN	D	U	R	K	
SKIDORT MED SKUTA	N	HÖGSTA KORTET	E	S	S	TAXI-SVÅNG	U	LINDA	V	I	R	A	SKOTT-LOSSNING	A	
	F	Ä	R	J	E	T	E	R	M	I	N	A	L	E	R
LÅNG-NÄS OCH KAPELL-SKÄR	R	ROBOT-HJÄRNA JEANS-TYG	A	I	SLUT-PUNKTER	KATT-LJUD	K	SPELET KNORRA	BLUN-DER	Å	SPELAR LÄNGE	L	P		
ÄVJA ACKORD	D	Y	FÄR-LÄTE	B	VIKTIG-PETTER	M	A	L	L	G	R	O	D	A	
	V	E	BÖNA STOLA	B	E	DEN YNGRE	J	R	MITT I PROVINS-STAD NÄGEL	I	N	S	GAM-MALT-LÄNGD-MÄTT	N	
JUPITER-MÅNE	N	B	Ä	S	T	A	K	R	Y	D	D	A	N		
SMÅLLA MED LÄP-PARNA	I	O	HOLME	Ö	URAN	U	L	E	SES MONA LISA	ARUS-FAKTOR	A	ÄNGLA-STADEN	L	A	
	S	M	A	C	K	A	L	S	LYSOLJA	F	O	T	O	G	E
															UW 2021

STYRELSEN 2021-2022

- Patrik Limnell, **ordförande**
- Marianne Svartbäck, **vice ordförande**
- Christoffer Lindqvist, **sekreterare**
- Lotta von Knorring, **kassör**
- Gunilla Löfstedt-Söderholm
- Alf Skogster
- Mia Smulter

utanför styrelsen:
Kaj Kankaanpää, webbmater

www.granikultur.fi

BLI MEDLEM Grankulla svenska kulturförening

- Grankulla svenska kulturförening är en opolitisk förening, grundad 1990. Föreningens syfte är att främja och stödja kulturarbete och kulturutbud på svenska i Grankulla.
- Vi erbjuder mångsidig verksamhet för olika åldersgrupper och intresseinriktningar.
- Gå in på webbplatsen granikultur.fi och bekanta dig med föreningen, dess stadgar, medlemsavgift, historik m.m.
- Du hittar oss också på Facebook och Instagram.

Namn _____

Adress _____

Postnummer och ort _____

Telefon _____

E-post _____

Du kan också göra medlemsansökan direkt på webbplatsen granikultur.fi

